

YASHIL

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№5

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB[®]
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

OpenAIRE

Road

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

BASE

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

Crossref

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 547 sahifa.

E'lon qilishga 2025-yil 1-mayda ruxsat etildi.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoiraz Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'o'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongirاتبay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridakhon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.

MUNDARIJA

“Zavur kollektor suvlarining kimyoviy tarkibi tahlili va ularni tozalash zarurati (Qoraqalpog‘iston Respublikasi misolida)”.....	20
Kungiratbay Sharipov, Ma‘ruf Nurmanov	
Forming demand and stimulating sales in Uzbekistan.....	26
Musayeva Shoirazimovna	
Членство в ВТО как драйвер развития: взгляд Узбекистана через призму опыта Вьетнама и Казахстана.....	30
Ж.Я.Нуриллаев	
Mamlakatimizda tizimli ahamiyatga molik banklarni aniqlash tartibi va ularning bank tizimi moliyaviy barqarorligiga ta'siri tahlili.....	37
Xolmamatov Farhodjon Kubaevich	
O'zbekiston respublikasida aholi bandligini ta'minlashdagi dolzarb masalalar	44
Ibragimov Elmurod Gulboynor o'g'li	
O'zbekiston respublikasida elektr energiyasi ta'minoti hajmini yalpi ichki mahsulot hajmiga ta'sirini ekonometrik tahlil qilish	48
Fayziyev Rabim Alikulovich	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida tijorat banklarining xizmat turlarini takomillashtirish amaliyoti	60
Umurzoqova Adiba Ochilovna	
Qishloq xo'jaligi kooperativi boshqaruv tizimida buxgalteriya hisobini tashkil qilishning o'ziga xos xususiyatlari	67
Abduraxmanov Ramazon Abdullayevich	
O'zbekistonda qishloq xo'jaligi mahsulotlari umumiy hajmini prognozlashda ekonometrik modellar (yillik)	72
Qodirov Farxod Amirovich, Bo'riyeva Qundiz Muratbaevna	
Oziq-ovqat mahsulotlari xavfsizligi tizimini takomillashtirishning nazariy va amaliy jihatlari.....	77
Mahamatova Maftuna	
Xufiyona va yashirin iqtisodiyotning amaliy tahlili o'zbekiston miqyosida.....	83
Koshanov Abdimurat Azat uli	
Soliq tizimini barqarorligini belgilovchi omillar tahlili.....	87
Nurillayev Jasurbek Davronbekovich	
Mahalliy budjetlar daromad manbalarini mustahkamlash omillari.....	92
Soatova Nodira Boboxanovna	
Bank infratuzilmasining raqamli transformatsiyasi va resurslar bazasi shakllanishi: nazariy asoslar va texnologik yondashuvlar.....	97
Raxmatov Azizjon Jaloliddinovich, Jumayev Muzaffar Mahmud o'g'li	
Ichki auditning transformatsion potentsiali: tahliliy amallarni takomillashtirish orqali samaradorlikni oshirish.....	102
Misirov Akbarali Pardaboyevich, Ismoilov Asadbek Abdusamat o'g'li	
Xorijiy mamlakatlarda yashil moliyalashtirishni rivojlantirish yo'llari.....	110
Qorriyeva Shahnoza Safarbayevna	
Yashil moliya – iqtisodiy rivojlanish mexanizmi sifatida	117
Nodir Xidirov G'iyosaliyevich	
Xo'jalik yurituvchi subyektlarning likvidliligi va moliyaviy barqarorligini ta'minlashning xorij tajribasi va uning amaliy ahamiyati	122
Bauyetdinov M.J.	
Теоретические подходы к определениям агрессии социально - экономической и политической стабильности государства как фактор повышения рекреационных потребностей	128
Алимова Райхона Баходировна	
Innovatsion ta'lim texnologiyalari asosida talabalarning metodik tayyorgarligini shakllantirish.....	139
Komilov Umidjon Normurod o'g'li, Tulyaganova Gulnoza Olimjon qizi	

Kichik biznes subyektlarini moliyalashtirish manbalari	143
Nematulloyev Suxrob Sobirovich	
Bir qatlamli elastik asosda joylashgan to'sinning seysmik kuchlar ta'siridagi tebranishining V.Z. Vlasov usuli asosida analitik tadqiqi	148
Kamola Xaydarova	
"Sibir daryolarining burilishi" loyihasining tarixiy va retrospektiv tahlili	153
Mahmudov Nosir Mahmudovich	
Sarguzasht turizmini rivojlanishi va sarguzasht turlarda turistlarning xavfsizligini ta'minlashda instruktor-gidlarning roli	159
Tilovmurodov Dostonbek Furqat o'g'li	
Scientific-theoretical foundations of the use of ict in ensuring management efficiency and security in enterprises	165
Khalilov Bekzod Akhmatovich	
Tijorat banklarida kredit riskini boshqarish mexanizmlarini takomillashtirish yo'nalishlari.....	171
Mirtursunova Dinara Anvarovna	
O'zbekiston respublikasi tijorat banklarida masofaviy bank xizmatlarini joriy etishni takomillashtirish yo'llari.....	175
Tangriyev Izzat Raxmatullayevich	
Qashqadaryo viloyatida eko va etno turizmni rivojlantirishning istiqbollari va iqtisodiy samaradorligi.....	181
Erkayeva Barno, Xushvaqto'v Ramziddin	
O'zbekiston bank tizimida raqamli valyutalar va yashil investitsiyalar integratsiyasini takomillashtirish	186
Nodirov Azizxon Asrorovich	
Global energiya noaniqligining o'zgaruvchanligi ekonomertik modellari	192
Bexzod Qo'ziboev	
Экоцифра: цифровизация МСП для зеленого устойчивого роста	197
С.С. Убаева	
Qishloq xo'jaligini barqaror rivojlantirish va ekologik toza hududni yo'lga qo'yishning ahamiyati.....	201
Ergashov Ulug'bek Zoxidjonovich	
Statistika fanining shakllanish bosqichlari va rivojlanish tendensiyalari.....	206
Nabixodjaev Abbas Abdupattahovich, Umarova Mukaddas Abbasovna	
Hududlarning atmosferaga chiqaradigan zararli chiqindilar miqdorini sanoat mahsulotiga nisbati bo'yicha tahlili.....	210
Baqoyev Husan Nuriddinovich	
Qayta tiklanadigan vodorod narxлари strategiyasini o'rganish: xarajat noaniqliklarini bartaraf etish	216
Nuraliyeva Komila Sanakulovna	
Qishloq xo'jaligini "yashil" iqtisodiyot asosida rivojlantirishga o'tishning zarurligi va mohiyati	221
Yoldoshev Mutalib Ibrohimovich	
Mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirishda "yashil investitsiyalar" dan foydalanishning xorij tajribalari	225
Ruzibayeva Nargiza Xakimovna, Rustamova Nasiba Arslanovna	
Ijtimoiy iqtisodiy ehtiyojlar va ularning iqtisodiy rivojlanishdagi o'rni.....	230
Raxmonova Feruza Musaqulovna	
Oliy ta'lim xizmatlarini ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotda tutgan o'rni.....	234
Mirzaxajeva Shaxzoda Shuxratovna	
Tijorat banklari muammoli kreditlarining likvidlikka ta'siri.....	240
Karshiyev Adham Anvarovich	
Kichik firmalarning raqobatbardoshligini oshirishning nazariy metodologik jihatlari.....	245
Ruzmetov Davron Ibrogimovich, Aliyev Maqsudbek Erkinovich	
Xo'jalik yurituvchi subyektlarning moliyaviy resurslaridan samarali foydalanish imkoniyatlari.....	251
Talapova Nargiza Baxriddinovna	

“Deviant xulq-atvorli o’smirlarning ijtimoiy moslashuvining psixologik xususiyatlari”	255
Saidbekova Feruza Anvarbek qizi	
Aholi daromadlarini diversifikatsiya qilishda davlat siyosatining roli va imkoniyatlari	258
Nutfullayev Shohrux Mexli o’g’li, Qurbanov Ulug’bek Erkinovich	
Анализ показателей развития зелёной химии по всему миру и в узбекистане за последние десять лет	262
Фозилова Фирангиза Комиловна	
Tijorat banklarining o’zbekiston respublikasi iqtisodiyotiga ta’siri	270
Masharipov Rasulbek Jo’rabekovich	
Biznes birlashuvda buxgalteriya hisobi va auditni takomillashtirish yo’nalishlari	273
Hamroyeva Zuhra Amiral qizi, Xayitboyeva Laylo Oybekovna, Mirzarayimov Sardorbek Ravshanovich	
O’zbekiston respublikasida pul-kredit siyosatining maqsadi	277
Adilov Zuxriddin Marip o’g’li	
Qishloq xo’jaligi mahsulotlarining ishlab chiqarish va bozorlararo aloqalarining statistik o’zgarish tendensiyalari	281
Zakirova Umida Maxamadaminovna	
Iqtisodiy bilimlarni shakllanishi va rivojlanishi	286
Po’latov Abdulloh Xolxo’jayevich	
Теоретические основы эффективного управления финансовыми ресурсами предприятий с государственной долей (на примере узбекистана)	291
Ахмедов Дилшод Турсункулович	
Robototexnika asoslari va maktab ta’limida qo’llanilishi	298
Tuxliyev Muslimbek Sherzod o’g’li	
Sun’iy intellektlar yordamida o’quvchilarni hayotiy faoliyat ko’nikmasini shakllantirishi	303
Mirxasilova Zulfiya Kochkarovna, Abdurahmanova Ozoda Djo’rayevna, Kurbanov Azimjon Jo’raboy o’g’li	
Levi tengsizligi uchun A.N. Kolmogorov teoremlari	316
Saypiddinov Shukrullo Sadrdinovich, Baxramov Rustamjon Qambarali o’g’li	
Rivojlanayotgan mamlakatlar bank tizimida raqamli moliyaviy texnologiyalarni joriy etish afzalliklari	320
Xodjimamedov Akmal Ashurovich, Umedov Abdullo Umedovich	
O’zbekiston respublikasining mdh mamlakatlari bilan tashqi savdo faoliyati tahlili: o’zgarish tendensiyalari va istiqbollari	326
Ilyosov Asrorjon Axrorjon o’g’li, Abdullaev Alisher Maxmudovich, Tuxtasinova Muxayyo Mirzasultonovna	
Elektron tijoratni rivojlantirishning xorij tajribasi	330
Madieva Zuxra Iskandarbekovna	
Inson resurslarini o’rganishning asosiy yondashuvlari: mohiyat-ta’rifiy tahlil	336
Bakirov Qobiljon Mamatyusupovich	
Bandlikni ta’minlashda davlat tomonidan institutsional muhit yaratishning roli	340
Dilorom Tojiboyeva, Umida Ravshanovna Anvarova	
Mamlakatimizda islom moliyasini rivojlantirish maqsad va choralari	346
Xoliyorov Xomid Boynazarovich	
Разработка экспертной системы для оценки финансового состояния предприятия	352
Tajibayeva Kizlargul Ajiniyazovna	
Farg’ona vodiysi viloyatlarida kichik biznes ko’rsatkichlarining o’zgarishi: panel regressiya tahlili	362
Tojiyeva Muhabbatxon Mansurjon qizi	
O’zbekiston Respublikasida makroiqtisodiy ko’rsatkichlarni hisoblashdagi asosiy muammolar va ularning yechimlari	368
Farmonov Ilhomjon Iqboljon o’g’li	
Xorijiy tajriba asosida korxonalar innovatsion faolligini boshqarishni takomillashtirish	374
Hakimova Nozimaxon Sobirjon qizi	
Mahalliy davlat hokimiyati organlarida milliy kadrlar zaxirasini shakllantirish	380
G’aniev Elyor Sobirjonovich	
O’zbekistonda sirkulyar iqtisodiyotga o’tishning ahamiyati	386
Mirzayev Muzaffar Maxmudovich	

The role of international investments in greening and ecological rehabilitation of the aral sea region	392
Ospanova Feruza Bazarbaevna	
“Зеленое направление” совершенствования бухгалтерского учета	397
Ибрагимов Гайратжон Артикович	
Xarajatlarni kelib chiqish joylari va javobgarlik markazlari bo'yicha hisobga olishni takomillashtirish	403
Xamidova S.Ya.	
Mintaqalarni iqtisodiy rivojlantirishning metodologik asoslari va ularni takomillashtirish.....	409
Toshaliyeva Saodat Toxirovna	
O'zbekistonda kichik turar joy biznesini rivojlantirishda xorijiy tajribalar	414
Yo'ldashev Bekzodjon Sherzodjon o'g'li	
Tijorat banklarida davlat maqsadli dasturlarini moliyalashtirish yuzasidan ilmiy-nazariy qarashlar.....	419
Shodiyev Shuhrat Sunnat o'g'li	
Qandolat mahsulotlari bozorida marketing strategiyalaridan foydalanishning xorijiy mamlakatlar tajribasi.....	426
Azlarova Munira Muxammad-Amin qizi	
Risk management in commercial banks, methodological approaches and practical implementation	433
Baymuratova Zina Aqilbekovna, Jarilkapova Naubaxar Paraxat qizi	
The impact of competition on economic growth: evidence from uzbekistan's automotive industry.....	439
Saydaliyeva Dilrabo Baxriddin qizi	
Raqamli texnologiyalarning oliy talim xizmatlarini rivojlantirishdagi o'rni.....	444
Mirzaxadjayeva Shahzoda Shuxratovna	
Развитие производства сельскохозяйственной продукции путем развития цифровых технологий.....	450
Юсупов Мухиддин Соатович	
Tijorat banklarida loyihaviy moliyalashtirish risklarini boshqarish amaliyotini takomillashtirish	457
Berdiyev Akram O'ktamovich	
Iqtisodiy tarmoqlarni soliqqa tortish orqali investitsiya loyihalarini rivojlantirish.....	463
Sharipov Eldor Salohiddin o'g'li	
Iqtisodiyotda investitsiya va kredit salohiyatini bank faoliyatiga ta'siri.....	468
Ergashova Nilufar Sobirovna	
Qurilish materiallari sanoati korxonalarining raqobatbardoshlik salohiyatini boshqarishni takomillashtirish	473
Tashmukhamedova Karima Samatovna	
Ziyorat turizmini rivojlantirishning asosiy yo'nalishlari va istiqbollari.....	479
Kurbanova Mohinur Xabib qizi	
Xalqaro sayohat lug'ati va uning shakllanishi.....	487
Abduaxadova Zilola Djamoliddinovna	
Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlari va uni o'zbekiston respublikasi hisob tizimini rivojlantirishdagi o'rni va ahamiyati.....	492
Quvvatov G'olibjon Baxtiyor o'g'li	
Kooperatsiyalarning tutgan o'rni va ahamiyati.....	501
Mirzayev Musurmon Umidullayevich, Ziyadullayev Ilhom Narkobilovich	
Использование методов математического моделирования при внедрении коммерческих автоматических систем	505
Курбанова Рахима, Ахмедов Мехрожон	
Tijorat banklari kapitalidagi davlat ulushini kamaytirish yo'llari	511
Vasiyev Alisher Samiyevich	
Механизмы трансформации неформального сектора в официальную экономику на основе финансовых инструментов.....	515
Кошанов Абдимурат Азат ули, Муртазаев Шахрух Коньскайлиевич	

The impact of tourism on the economy of Uzbekistan	519
Xaydarova Marjona, Muxamedboyeva Muxlisa, Umarov Kamron, Usmanova Aziza	
Mintaqada gastroturizm rivojlanishining iqtisodiy asoslari va zamonaviy tendensiyalari	525
Masharipova Manzura Alimbayevna	
Qoraqalpog'istonda mehmonxona xo'jaligining hozirgi holati tahlili	530
Xalimova Fayoza Nafasovna	
Tikuv-trikotaj korxonalari brend jozibadorligini oshirishning ilmiy-nazariy jihatlar.....	535
O'rinov Akmaljon Axmadjonovich	
Bank tizimida hisobotlarni avtomatlashtirish texnologiyalari	542
Sodiqov Sanjar Saydullo o'g'li	

BANK TIZIMIDA HISOBOTLARNI AVTOMATLASHTIRISH TEXNOLOGIYALARI

Sodikov Sanjar Saydullo o'g'li

O'zbekiston Respublikasi Bank-moliya akademiyasi
FINANCE-FINTECH 7041302-Biznesni boshqarish
(Master of Business Administration –MBA) magistranti

Annotatsiya: Ushbu maqolada bank tizimida hisobotlarni avtomatlashtirish texnologiyalarining dolzarbligi, joriy etishdagi muammolar va istiqbollari, qo'llanilayotgan zamonaviy yechimlar, ilmiy-metodik yondashuvlar hamda amaliy natijalar tahlil qilinadi. Hisobotlarni avtomatlashtirish bank faoliyatining samaradorligini oshirish, inson xatolarini kamaytirish va tezkor boshqaruv qarorlarini qabul qilishda muhim rol o'ynaydi. Tadqiqotda O'zbekiston bank sektoridagi joriy holat va istiqbollar tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: bank tizimi, avtomatlashtirish, hisobot texnologiyalari, raqamli transformatsiya, ERP tizimi, RPA, BI, moliyaviy boshqaruv.

Abstract: This article explores the relevance of reporting automation technologies in the banking system, the challenges and prospects of implementation, modern solutions used in practice, scientific-methodological approaches, and practical outcomes. Reporting automation plays a key role in increasing the efficiency of banking operations, reducing human errors, and enabling rapid managerial decision-making. The study also analyzes the current state and future outlook of the banking sector in Uzbekistan.

Key words: banking system, automation, reporting technologies, digital transformation, ERP system, RPA, BI, financial management.

Аннотация: В данной статье рассматриваются актуальные технологии автоматизации отчетности в банковской системе, современные решения, применяемые на практике, научно-методологические подходы и практические результаты. Автоматизация отчетности играет важную роль в повышении эффективности деятельности банков, снижении человеческих ошибок и оперативном принятии управленческих решений. В исследовании также проанализированы текущее состояние и перспективы банковского сектора Узбекистана.

Ключевые слова: банковская система, автоматизация, технологии отчетности, цифровая трансформация, ERP-система, RPA, BI, финансовое управление.

KIRISH

So'nggi yillarda raqamli transformatsiya bank tizimining barcha bo'g'inlariga chuqur kirib keldi. Ayniqsa, hisobotlarni avtomatlashtirish – bank faoliyatining ajralmas bo'lagi sifatida – uning samaradorligini oshirish hamda boshqaruv tizimini modernizatsiya qilishda muhim omilga aylandi. Hisobotlar asosida reguliator organlarga ma'lumotlar taqdim etiladi, strategik qarorlar qabul qilinadi va moliyaviy monitoring jarayonlari amalga oshiriladi. Shu sababli, ularni tezkor, ishonchli hamda xatolardan holi shaklda taqdim etish zamonaviy banklar faoliyatining ustuvor yo'nalishlaridan biriga aylangan.

Bank avtomatlashtirilgan axborot tizimlari tushunchasi. Bank – bu mamlakatdagi pul mablag'larini boshqarish uchun tashkil etilgan moliyaviy institut hisoblanadi. O'zbekiston Respublikasi bank tizimining asosiy maqsadi – jahon talablariga mos keluvchi, raqobatbardosh milliy kredit tizimini shakllantirish, xo'jalik yurituvchi subyektlar va aholining bo'sh mablag'larini jalb qilish, ularni samarali taqsimlash orqali aholi ehtiyojlarini qondirishga xizmat qiladigan iqtisodiy muhit yaratish va fuqarolarning turmush sharoitini yaxshilashga erishishdan iborat.

Bank axborot tizimi (BAT) – moliyalashtirish va kreditlashning belgilangan shartlariga muvofiq nazorat qilinadigan resurslarni boshqarish, o'zlashtirish, qaytarish va muvozanatlashtirish imkonini beruvchi yagona dasturiy-texnologik kompleksdir. Bank axborot texnologiyalari esa – bu hisoblash texnikasi asosida ma'lumotlarni yig'ish, ro'yxatga olish, uzatish, saqlash va qayta ishlash hamda ushbu jarayonlar asosida boshqaruv qarorlarini tayyorlash, qabul qilish va ularni amaliyotga tatbiq etishga qaratilgan kompleks tizimdir.

Mujassamlashgan bank avtomatlashtirilgan axborot tizimlari (BnAAT) – bu mablag'larni kiritish va kredit berishning belgilangan shartlari asosida ularni nazorat qilish, o'zlashtirish, qaytarish hamda muvofiqlashtirish jarayonlarini tezlashtiruvchi yagona dasturiy-texnologik majmuani anglatadi. Mijozlar o'z pul mablag'larini bankka ishonib topshirar ekan, ular bank faoliyatidan quyidagi asosiy talablarga javob berishini kutadilar:

Pul mablag'larini ro'yxatga olish va bankda bo'lgan davr mobaynida ularga doir hisobotlarni muntazam taqdim etish;

Mablag'larning saqlanishi bo'yicha to'liq javobgarlikni ta'minlash;

Mablag'lar holati va ulardan foydalanishga oid moliyaviy operatsiyalar haqida axborotlarning maxfiyligini kafolatlash.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

So'nggi yillarda mamlakatimiz iqtisodiyotida ro'y berayotgan yangilanishlar, xususan, jahon bank-moliya tizimining jadal sur'atlarda rivojlanishi natijasida, bank sohasi uchun zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalariga (AKT) bo'lgan ehtiyoj ortib bormoqda. Bugungi kunda tijorat banklari tomonidan axborot texnologiyalariga asoslangan xizmatlar ko'rsatishning tezligi, sifati va shaffofligi eng muhim mezonlar sirasiga kiradi.

An'anaviy bank xizmatlari o'rnini bosayotgan masofaviy bank xizmatlarining keng ko'lamli turlari aynan yuqori tezlik, xizmat sifati va ishonchlilikni ta'minlab, mijozlar uchun qulaylik yaratmoqda hamda ularning moliyaviy imkoniyatlarini kengaytirishga xizmat qilmoqda.

Hisobotlarni avtomatlashtirishga oid ilmiy-nazariy va amaliy manbalar tahlili ushbu yo'nalishning dolzarbligini yaqqol tasdiqlaydi. Xususan:

Brynjolfsson va McAfee (2017) raqamli texnologiyalarning bank sohasida inson mehnatini kamaytirish, axborot oqimini soddalashtirish va tahliliy salohiyatni kengaytirishdagi imkoniyatlarini ta'kidlaydi [1].

Gartner (2023) tomonidan e'lon qilingan tadqiqotda avtomatlashtirilgan BI tizimlari (masalan, Power BI, Tableau) yordamida bank hisobotlarini vizual va real vaqt rejimida taqdim etish, boshqaruv samaradorligini sezilarli darajada oshirayotgani alohida qayd etilgan [2].

Deloitte Insights (2022) tahlillarida RPA (Robotic Process Automation) texnologiyalari yordamida banklar faoliyatida jarayonlarni avtomatik bajarish tajribalari keng ommalashayotgani e'tirof etiladi [3].

O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki tomonidan e'lon qilingan rasmiy hisobotlarda ham regul'yator talablariga muvofiq ravishda elektron va avtomatlashtirilgan hisobotlarni joriy etish dolzarb vazifa sifatida belgilangan.

Yuqorida keltirilgan manbalar bank tizimida hisobotlarni avtomatlashtirish zamonaviy moliyaviy boshqaruvning ajralmas bo'lagi ekanini ilmiy va amaliy jihatdan asoslab beradi. Ular banklarning ichki operatsion jarayonlarini raqamlashtirish orqali resurslarni samarali boshqarishga xizmat qiluvchi muhim texnologik vosita sifatida avtomatlashtirishni ilgari suradi.

Tadqiqot metodologiyasi

Ushbu tadqiqot doirasida bank tizimida hisobotlarni avtomatlashtirish jarayonlarini chuqur tahlil qilish maqsadida bir nechta metodologik yondashuvlar qo'llanildi:

Tahliliy yondashuv – O'zbekiston bank tizimidagi mavjud avtomatlashtirish darajasi va qo'llanilayotgan texnologiyalar holati o'rganildi, ularning samaradorlikka ta'siri tahlil qilindi.

Taqqoslov usuli – O'zbekiston banklaridagi avtomatlashtirish amaliyoti xalqaro tajriba, xususan rivojlangan davlatlar bank tizimlaridagi texnologik yechimlar bilan taqqoslandi va farqli jihatlar aniqlanib baholandi.

Empirik tahlil – "Ipoteka Bank" va "Hamkorbank" kabi yirik tijorat banklarida avtomatlashtirish jarayonlariga oid ochiq statistik va amaliy ma'lumotlar asosida kuzatuvlar olib borildi hamda mavjud natijalar tahlil qilindi.

Statistik usul – banklarda hisobotlar shakllanishining tezligi, inson xatolari soni, texnologik yechimlar samaradorligi kabi ko'rsatkichlar asosida tahlillar o'tkazildi, ularning o'zaro bog'liqligi aniqlab berildi.

Metodlar tadqiqotda amaliyot va nazariyani uyg'unlashtirish, mavjud vaziyatni obyektiv baholash va takomillashuv yo'nalishlarini aniqlashda asosiy vosita bo'lib xizmat qildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

So'nggi yillarda raqamli texnologiyalarning jadal rivojlanishi bank sohasini tubdan o'zgartirmoqda. Ayniqsa, banklarda axborot oqimlarini avtomatik tarzda yig'ish, qayta ishlash va tahlil qilish imkonini beruvchi hisobotlarni

avtomatlashtirish tizimlari faoliyat samaradorligini oshirishda muhim ahamiyat kasb etmoqda. Bu tizimlar nafaqat ichki boshqaruvda, balki regulyatorlarga taqdim etiladigan majburiy hisobotlarda ham keng qo'llanilmoqda.

O'zbekiston bank tizimida hisobotlarni avtomatlashtirish quyidagi texnologiyalar yordamida amalga oshirilmoqda:

ERP tizimlari orqali moliyaviy axborot yagona platformada yuritilmoqda.

BI platformalari orqali real vaqt rejimida hisobotlar shakllantirilmoqda.

RPA texnologiyalari yordamida takrorlanuvchi jarayonlar avtomatik bajarilmoqda.

Natijalar:

Avtomatlashtirish orqali hisobot tayyorlash vaqti o'rtacha 40-50% ga qisqardi.

Banklarda hisobotda aniqlik darajasi oshdi, inson omiliga bog'liq xatolar kamaydi.

Qonunchilikka muvofiq avtomatik hisobot topshirish mexanizmlari shakllandi (XBRL va boshqa formatlar).

Lekin, ayrim kamchiliklar ham mavjud:

Ba'zi banklarda texnologik infratuzilma eskirgan.

Kadrlar avtomatlashtirilgan tizimlar bilan ishlashga to'liq tayyor emas.

Tizimlararo integratsiyada muammolar saqlanib qolmoqda.

Bank hisobotlarini avtomatlashtirishning ahamiyati. Hisobotlar bank faoliyatining ajralmas qismidir. Ular asosida moliyaviy barqarorlik, likvidlik, aktiv va passivlar tahlili hamda strategik qarorlar shakllantiriladi. An'anaviy usullarda hisobotlarni tayyorlash ko'p vaqt va inson resurslarini talab qilardi. Avtomatlashtirish quyidagi afzalliklarni taqdim etadi:

Tezlik va aniqlik: Ma'lumotlar real vaqt rejimida shakllantiriladi.

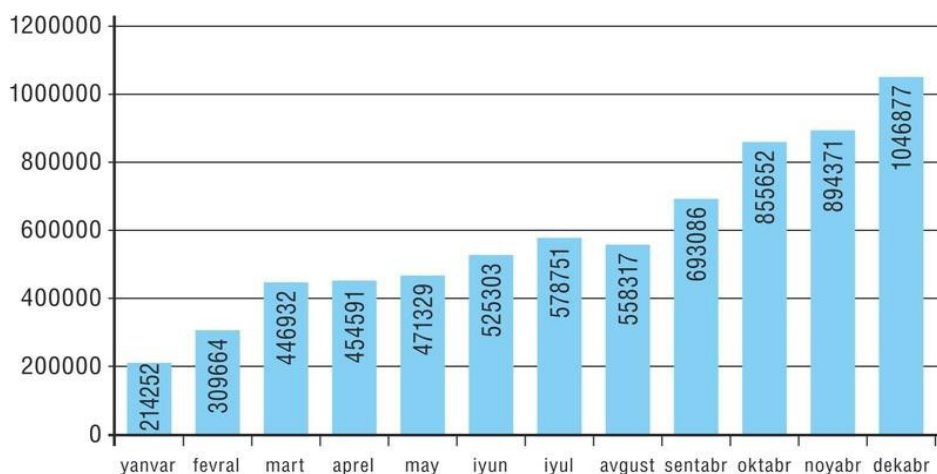
Inson xatolarining kamayishi: Qo'lda kiritiladigan noto'g'ri ma'lumotlar soni keskin qisqaradi.

Moslashuvchanlik: Hisobot shakllari va tarkibi tezda yangilanadi.

Integratsiya imkoniyati: Tizimlar boshqa moliyaviy dasturlar bilan bog'lanadi.

Tijorat banklari tomonidan axborot texnologiyalarini qo'llanilishi.

Mazkur O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki Hisob-kitoblar kliring axborot dasturiy majmuasining loyihasi ikki bosqichda amalga oshirildi. Birinchi bosqichda Markaziy bank huzurida Hisob-kitob banki tashkil etilib, bank mijozlarining majburiyatlari bo'yicha banklarning vakillik hisobvaraqlarini to'g'ridan-to'g'ri debetlash mexanizmi yaratildi va Yagona umumrespublika Protsessing markazi bilan o'zaro faoliyati yo'lga qo'yildi. Bu bosqichni belgilangan muddatda, ya'ni 2023-yil 16-sentabrda bajarilib, hozirgi kunda barcha bank plastik kartalari orqali amalga oshirilgan to'lovlar bo'yicha yakuniy hisob-kitoblar Markaziy bankning Kliring tizimi orqali amalga oshirilmoqda. Shu bilan birga, huquqiy asoslarni belgilab berish maqsadida "O'zkart banklararo chakana to'lov tizimi faoliyati to'g'risida"gi Nizomga (ro'yxat raqami 2369, 2022-yil 30-may) tegishli o'zgartirishlar kiritildi. Hozirgi kunda bank kartalari bilan ushbu tizim orqali amalga oshirilgan o'rtacha oylik tranzaksiyalar summasi 2,14 trln. so'mga yetdi. Ikkinchi bosqichda 2022-yilning 4-choragi va 2023-yilning 1-choragi davomida Markaziy bankning Kliring tizimi bilan Davlat soliq qo'mitasi axborot tizimi, shuningdek, "O'zbekenergo" aksiyadorlik jamiyati hamda "O'ztransgaz" aksiyadorlik kompaniyalarining billing tizimlari integratsiya qilingan holda soliq va boshqa majburiy to'lovlar, elektr energiya va gaz iste'mol uchun to'lovlarni real vaqt rejimida amalga oshirish imkoniyati yaratildi.

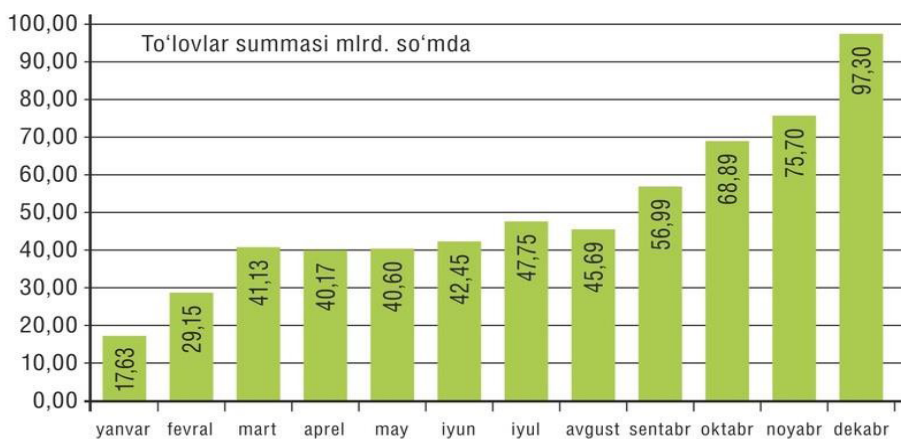
O'zbekiston Respublikasi Markaziy bankining Hisob-kitoblar kliring tizimi orqali 2015-yil mobaynida amalga oshirilgan tranzaksiyalar soni

1-rasm. O'zbekiston Respublikaasi Markaziy bankining hisob-kitoblar kliring tizimi orqali 2024-yil mobaynida amalga oshirilgan tranzaksiyalar soni.

Markaziy bank Kliring tizimi orqali ushbu yo'nalish bo'yicha 2024-yil davomida jami amalga oshirilgan to'lovlar summasi 603,43 mlrd. so'mni tashkil qildi, jumladan, "O'zbekenergo" uchun to'lovlar 235,61 mlrd. so'm (39 foiz),

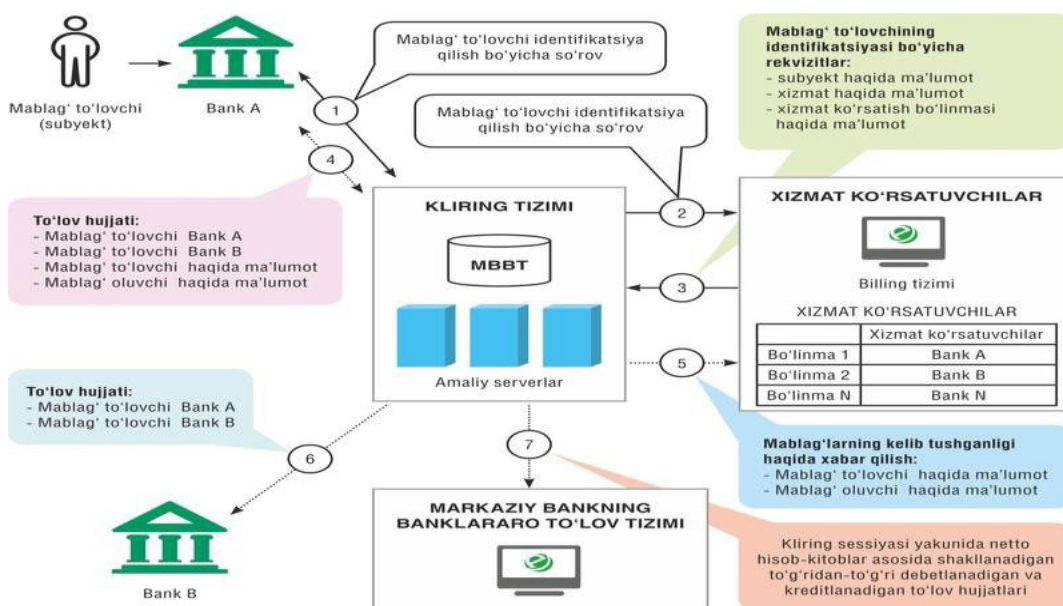
"O'ztransgaz" bo'yicha to'lovlar 227,22 mlrd. so'm (37,6 foiz), Soliqlar bo'yicha to'lovlar 134,45 mlrd. so'm (22,3 foiz), shuningdek, boshqa xizmatlar bo'yicha to'lovlar 6,15 mlrd. so'mni (1,1 foiz) tashkil etdi. Markaziy bank Kliring tizimi orqali 2015-yil mobaynida o'rtacha bir oylik tranzaksiyalar soni 590 mingga, tranzaksiyalar summasi esa 50,3 mlrd. so'mni tashkil etmoqda. Bugungi kunda "Suvsoz" DUK, "Maxsustrans" DUK, "Issiqlik quvvati" UK, shuningdek, UCell mobil aloqa operatori, Net television hamda Perfectum mobile, Uzmobil, UMS aloqa operatorlari Markaziy bankning Kliring tizimiga ulanib, ushbu xizmatlar bo'yicha to'lovlar amalga oshirilmoqda. Bundan tashqari, Kliring tizimiga "O'zbektelekom" AKning korxonalarining billing tizimlarini bosqichma-bosqich ulash bo'yicha ishlar olib borilmoqda.

O'zbekiston Respublikasi Markaziy bankining Hisob-kitoblar kliring tizimi orqali 2015-yil mobaynida amalga oshirilgan tranzaksiyalar summasi

2-rasm. O'zbekiston Respublikasi Markaziy bankining hisob-kitoblar kliring tizimi orqali 2024-yil mobaynida amalga oshirilgan tranzaksiyalar soni.

Markaziy bankning hisob-kitoblar kliring tizimi tomonidan elektron to'lov hujjatlari va xabarlar bo'yicha tizim a'zolariga tasdiqnomalar yuboriladi. Tizim a'zolari tomonidan tasdiqnomalar olingan vaqtdan boshlab, kliring tizimi bo'yicha amalga oshirilgan to'lov yakuniy va chaqirilmas hisoblanadi. Bank amaliyoti kuni davomida amalga oshirilgan kliring sessiyalari yakunlari bo'yicha shakllantirilgan hisobotlar Kliring tizimi a'zolariga yuboriladi. Markaziy bank hisob-kitoblar Kliring tizimining banklar va xizmat ko'rsatuvchilar bilan o'zaro munosabatlar sxemasi keltirilgan.

3-rasm. Markaziy bankning banklararo to'lov tizimi

Markaziy bankning Kliring tizimi to'lovlarni o'tkazish jarayonida Davlat soliq qo'mitasining axborot tizimlari bilan o'zaro birgalikda ishlashini ta'minlab, soliq va boshqa majburiy to'lovlarni hisobga olish jarayonini avtomatlashtirish va qog'oz kvitansiyalaridan voz kechish imkonini beradi. Markaziy bankning Kliring tizimi elektr energiyasi, gaz, kommunal sohalarida xizmat ko'rsatuvchilar va internet- provayderlar hamda an'anaviy va mobil aloqa operatorlarining billing tizimlari bilan o'zaro aloqani ta'minlagan holda, bank plastik kartalari va boshqa depozit hisobvaraqlari orqali, chakana to'lovlar bo'yicha real vaqt rejimida o'zaro hisob- kitoblar holatiga asoslanib, xizmatlar ko'rsatish uchun mo'ljallangan.

Zamonaviy avtomatlashtirish texnologiyalari. Bugungi kunda banklar quyidagi texnologiyalar yordamida hisobotlarni avtomatlashtirmoqda:

ERP tizimlari (masalan, SAP, Oracle): Banklarning buxgalteriya va moliyaviy boshqaruvini yagona platformada integratsiyalash imkonini beradi.

BI (Business Intelligence) vositalari: Power BI, Tableau va Qlik kabi dasturlar orqali vizualizatsiyalangan hisobotlar shakllantiriladi.

RPA (Robotic Process Automation): Takrorlanuvchi jarayonlarni robotlar yordamida avtomatik bajarish imkonini beradi.

Sun'iy intellekt va mashinali o'rganish: Ma'lumotlar asosida bashoratlar va anomaliyalarni aniqlash imkoniyati mavjud.

O'zbekiston bank tizimida amaliyot. O'zbekiston bank sektorida avtomatlashtirishga doir bir qator islohotlar amalga oshirilmoqda. Jumladan:

"Ipoteka Bank", "Asaka Bank" va "Hamkorbank" kabi tijorat banklari ilg'or axborot tizimlarini joriy etgan.

Markaziy bank tomonidan "RegTech" va "SupTech" yondashuvlarini bosqichma-bosqich tatbiq etish ustida ish olib borilmoqda.

Hisobotlarni elektron shaklda topshirish tizimi (masalan, XBRL formatida) rivojlanmoqda.

Shu bilan birga, kadrlar malakasining yetishmasligi, texnik infratuzilmaning ayrim hollarda zaifligi avtomatlashtirish jarayonida muammolar keltirib chiqarmoqda.

Muammolar va takliflar

Asosiy muammolar:

Kadrlar malakasi yetarli emas.

Axborot xavfsizligi tahdidlari ortib bormoqda.

Integratsiya jarayonlari murakkab va uzoq vaqt talab qiladi.

Takliflar:

Xodimlar uchun doimiy malaka oshirish kurslarini tashkil etish.

Axborot xavfsizligini ta'minlash uchun kuchli himoya tizimlarini joriy etish.

Milliy platformalarni ishlab chiqish orqali mahalliy sharoitga mos avtomatlashtirish tizimlarini yaratish.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Bank tizimida hisobotlarni avtomatlashtirish texnologiyalari – zamon talabi bo'lib, u bank faoliyatining shaffofligini ta'minlaydi, resurslarni tejaydi va boshqaruv samaradorligini oshiradi. O'zbekiston bank tizimi bu borada muhim qadamlar tashlamoqda, ammo to'liq raqamli transformatsiya uchun quyidagi chora-tadbirlar muhim:

Bank xodimlari uchun doimiy malaka oshirish dasturlarini joriy etish.

Axborot tizimlarining xavfsizligini kuchaytirish.

Milliy dasturiy platformalarni yaratish orqali mustaqillikni oshirish.

Kelajakda bank tizimida avtomatlashtirish darajasi oshgan sari, bu sohaning barqarorligi va raqobatbardoshligi ham ortib boradi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki rasmiy axborotlari – www.cbu.uz
2. Brynjolfsson, E., & McAfee, A. (2017). Machine, Platform, Crowd. W. W. Norton & Company.
3. Gartner (2023). Top Trends in Data and Analytics.
4. Deloitte Insights (2022). Automating the bank: The rise of digital operating models.
5. Sapienza, P. et al. (2021). Financial technology and the future of banking. Journal of Economic Perspectives.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. № 5

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>
